

Geld is een spook – onze economie gaat er niet op vooruit

Peter Hoopman op weerwoord.nl, 21 januari 2003

Efficiëntie is een toverwoord dat belangrijk is wanneer we praten over de economie. Er is iets raars aan de hand. Het bedrijfsleven probeert zo efficiënt mogelijk te produceren onder andere door automatisering.

Stel ik ben bakker en ik heb 4 appels nodig om een appeltaart te bakken.

De tussenhandelaar/groenteboer heeft 0,65 euro als kostprijs betaald voor de 4 appels aan de fruitteler. Verder heeft hij een opslag en een auto, kantoortje, salaris voor hem zelf en personeel, afschrijving en wat onvoorziene posten e.d.

De kostprijs is uiteindelijk: 1,25 euro

Ik als bakker weet (toevallig) dat de kostprijs 1,25 euro is.

Zowel de groetboer als ik willen graag winst maken, we gaan nu de onderhandelingen in.

De groenteboer vraagt 1,65 euro voor zijn appels. Ik ben slechts bereid om 1,25 euro te betalen. We gaan onderhandelen. Ik wil zo weinig mogelijk betalen om zo laag mogelijke kosten te maken voor het bakken van mijn appeltaart. Stel we komen uiteindelijk 1,45 euro overeen.

De 'winst' voor de groenteboer is 0,20 euro. Al zijn kosten, salaris en onvoorziene uitgaven waren reeds afgedekt.

De groenteboer heeft 16% winst behaald uit deze transactie. Uiteraard zijn niet alle transacties van de groenteboer winstgevend.

De groenteboer heeft net als de bankier geld uit het niets getoverd, namelijk 0,20 euro. Dit zien we als beloning voor het werk van de groenteboer. Terwijl in de kostprijsberekening, het salaris en onvoorziene uitgaven e.d. reeds waren doorberekend. In feite is dit salaris de beloning, de winst is als een soort extra.

In de grote (macro) economie worden al deze getalletjes bij elkaar opgeteld en afgetrokken en kunnen we uiteindelijk zeggen of de economie gegroeid, stabiel of gedaald is.

De grap is dat de mate van winst en de hoeveelheid geproduceerd bepalend zijn voor de economische groei. Het zegt helemaal niets of het op de goede plek terecht komt of hoe het gaat met het milieu, de gezondheid, stress, duurzame voldoening, de mens zelf etc. etc.

Dit doen we om een aantal redenen:

- We willen beloond worden! (we zijn al beloond, maar we willen een beloning-**plus**) (dit geldt vooral voor de multinationals niet zozeer voor bijvoorbeeld het MKB, dat zijn *peanuts*. Maar het komt op hetzelfde neer; micro/macro)
- De banken creëren geld uit niets, dus waarom ook wij niet!

Doordat we globaal in hetzelfde geloven, namelijk in de eeuwige winst, werkt het systeem.

Dit systeem is zo ongelofelijk inefficiënt, dat economen de tranen in de ogen zouden moeten schieten.

Een deel van de samenleving (een steeds kleiner wordend deel) werkt zich te pletter om de rest van de samenleving aan de praat te houden.

Uit efficiëntie overwegingen wordt er op mensen bezuinigd, die aan de andere kant gevoed moeten blijven worden. Het moet uit de lengte of uit de breedte komen.

De mensen zijn er, de grondstoffen zijn, de zon schijnt voor iedereen, dit verandert niet of het nu 'goed' of 'slecht' met de economie gaat. Maar één deel van de wereld crepeert voor het andere deel en het maakt niet uit welk deel je als uitgangspunt neemt.

- Het ene deel crepeert omdat het uit 'efficiënte' overweging niet mag deel nemen aan het arbeidsproces. 😞😞😞?

- Het andere deel crepeert omdat het uit ' efficiëntie' overwegingen nog efficiënter moet werken om de winst veilig te stellen 😞😞😞?

Is dit nu **de** manier om de economie efficiënt te organiseren?

Peter Hoopman op www.weerwoord.nl, 21 januari 2003